

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

VERORDENINGEN

VERORDENING (EU) 2016/2015 VAN DE COMMISSIE

van 17 november 2016

tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 808/2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken over de informatiemaatschappij

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 808/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende communautaire statistieken over de informatiemaatschappij ⁽¹⁾, en met name artikel 8, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Verordening (EG) nr. 808/2004 is een gemeenschappelijk kader vastgesteld voor de systematische productie van Europese statistieken over de informatiemaatschappij.
- (2) Er zijn uitvoeringsbepalingen nodig om te bepalen welke gegevens moeten worden verstrekt voor het opstellen van de statistieken in module 1: „Het bedrijfsleven en de informatiemaatschappij” en module 2: „Particulieren, huishoudens en de informatiemaatschappij”, en om de termijnen voor de indiening ervan vast te stellen.
- (3) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité voor het Europees statistisch systeem,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De gegevens die moeten worden ingediend voor de productie van Europese statistieken over de informatiemaatschappij zoals bedoeld in artikel 3, lid 2, en artikel 4 van Verordening (EG) nr. 808/2004, zijn zoals omschreven in module 1: „Het bedrijfsleven en de informatiemaatschappij” in bijlage I en module 2: „Particulieren, huishoudens en de informatiemaatschappij” in bijlage II bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

⁽¹⁾ PBL 143 van 30.4.2004, blz. 49.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 17 november 2016.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

MODULE 1: Het bedrijfsleven en de informatiemaatschappij

A. ONDERWERPEN EN KENMERKEN DAARVAN

1. De voor het referentiejaar 2017 te behandelen onderwerpen uit de lijst in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 808/2004 zijn:
 - a) ICT-systemen en het gebruik ervan in bedrijven;
 - b) gebruik van internet en andere elektronische netwerken door bedrijven;
 - c) elektronische handel (e-handel);
 - d) elektronisch zakendoen en organisatorische aspecten;
 - e) ICT-vaardigheid in de bedrijfseenheid en de behoefte aan ICT-vaardigheden;
 - f) belemmeringen voor het gebruik van ICT, internet en andere elektronische netwerken, e-handel en elektronisch zakendoen;
 - g) toegang tot en gebruik van technologieën die een verbinding met internet of andere netwerken vanaf elke plek en op elk moment mogelijk maken („ubiquitous connectivity”).
2. De volgende bedrijfskenmerken moeten worden verzameld:
 - a) **ICT-systemen en het gebruik ervan in bedrijven**
 - i) voor alle bedrijven:
 - computergebruik;
 - ii) voor bedrijven die computers gebruiken:
 - (facultatief) aantal werknemers of percentage van het totale aantal werknemers die een computer gebruiken voor zakelijke doeleinden.
 - b) **Gebruik van internet en andere elektronische netwerken door bedrijven**
 - i) voor bedrijven die computers gebruiken:
 - toegang tot internet;
 - ii) voor bedrijven die toegang hebben tot internet:
 - aantal werknemers of percentage van het totale aantal werknemers die een computer met toegang tot internet gebruiken voor zakelijke doeleinden;
 - internetverbinding: DSL of andere soorten vaste breedbandverbinding;
 - internetverbinding: mobiele breedbandverbinding via een draagbaar apparaat via mobiele telefoonnetwerken (ten minste „3G”);
 - aantal werknemers of percentage van het totale aantal werknemers die voor zakelijke doeleinden beschikken over een door het bedrijf verstrekt draagbaar apparaat dat met internet kan worden verbonden via mobiele telefoonnetwerken;
 - beschikken over een website;

- gebruik van sociale netwerken die niet uitsluitend worden gebruikt voor het plaatsen van betaalde advertenties;
 - gebruik van blogs of microblogs van het bedrijf die niet uitsluitend worden gebruikt voor het plaatsen van betaalde advertenties;
 - gebruik van websites voor het delen van multimedia-inhoud die niet uitsluitend worden gebruikt voor het plaatsen van betaalde advertenties;
 - gebruik van op wiki gebaseerde instrumenten voor kennisuitwisseling die niet uitsluitend worden gebruikt voor het plaatsen van betaalde advertenties;
- iii) voor bedrijven die toegang hebben tot internet via DSL of andere soorten vaste breedbandverbinding:
- maximale downloadsnelheid van snelste vaste internetverbinding volgens contract in Mbit/s binnen de volgende bandbreedtes: [0,< 2], [2,< 10], [10,< 30], [30,< 100], [\geq 100];
 - toereikendheid van de snelheid van de vaste internetverbinding met het oog op de daadwerkelijke behoeften van de onderneming;
- iv) voor bedrijven met een website, informatie over de verlening van de volgende faciliteiten:
- beschrijving van goederen of diensten, prijslijsten;
 - bestellingen, reserveringen of boekingen via internet;
 - mogelijkheid voor bezoekers om via internet goederen of diensten te personaliseren of te ontwerpen;
 - geplaatste bestellingen volgen of hun status nagaan;
 - gepersonaliseerde inhoud op de website voor regelmatige/terugkerende bezoekers;
 - links of verwijzingen naar de socialemediaprofielen van het bedrijf;
- v) voor bedrijven die gebruikmaken van sociale media, waarmee specifiek wordt verwezen naar sociale netwerken, de blogs of microblogs van het bedrijf, websites voor het delen van multimedia-inhoud, op wiki gebaseerde instrumenten voor kennisuitwisseling voor andere doeleinden dan het plaatsen van betaalde advertenties:
- gebruik van sociale media voor de ontwikkeling van het imago of de marketing van producten;
 - gebruik van sociale media voor het verkrijgen van of reageren op meningen, beoordelingen of vragen van de klant;
 - gebruik van sociale media om klanten te betrekken bij de ontwikkeling of innovatie van goederen of diensten;
 - gebruik van sociale media voor samenwerking met zakenpartners of andere organisaties;
 - gebruik van sociale media voor de aanwerving van werknemers;
 - gebruik van sociale media voor de uitwisseling van standpunten, meningen of kennis binnen de onderneming.
- c) **Elektronische handel (e-handel)**
- i) voor bedrijven die computers gebruiken:
- ontvangst van orders voor goederen of diensten via een website of apps (internetverkoop) in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders voor goederen of diensten via EDI-berichten (EDI-verkoop) in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (facultatief) plaatsing van orders voor goederen of diensten via een website, apps of een EDI-bericht in het voorafgaande kalenderjaar;

- ii) voor bedrijven die orders voor goederen of diensten hebben ontvangen die zijn geplaatst via een website of apps in het voorafgaande kalenderjaar:
- waarde van de omzet, uitgedrukt in absolute cijfers of in procenten van de totale omzet, van de e-verkoop die resulteerde uit via een website of apps geplaatste orders in het voorafgaande kalenderjaar;
 - percentage van de omzet uit orders ontvangen via een website of apps, uitgesplitst naar verkopen aan particuliere klanten (Business to Consumers: B2C), verkopen aan andere bedrijven (Business to Business: B2B) en aan overheidsinstanties (Business to Government: B2G) in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders via de eigen website of apps (met inbegrip van die van moederondernemingen of filialen, extranetten) in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders via een website van een elektronische beurs of apps die door verscheidene ondernemingen voor het verhandelen van goederen zijn gebruikt in het voorafgaande kalenderjaar;
 - percentage van de omzet uit orders ontvangen via een website of apps, uitgesplitst naar orders ontvangen via de eigen website of apps (met inbegrip van die moederondernemingen of filialen, extranetten) en naar orders ontvangen via een website van een elektronische beurs of apps die door verscheidene ondernemingen voor het handelen in goederen zijn gebruikt in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders van klanten via een website of apps naar herkomst: eigen land in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders van klanten via een website of apps naar herkomst: andere EU-landen in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangst van orders van klanten via een website of apps naar herkomst: rest van de wereld in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (facultatief) percentage van de omzet uit orders ontvangen via een website of apps, uitgesplitst naar herkomst: eigen land, andere EU-landen en de rest van de wereld;
- iii) voor bedrijven die via EDI-berichten orders voor goederen of diensten hebben ontvangen:
- waarde van de omzet of percentage van de totale omzet van de e-verkoop die resulteerde uit via EDI-berichten ontvangen orders in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangen orders, geplaatst door cliënten via EDI-berichten, naar herkomst: eigen land in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangen orders, geplaatst door cliënten via EDI-berichten, naar herkomst: andere EU-landen in het voorafgaande kalenderjaar;
 - ontvangen orders, geplaatst door cliënten via EDI-berichten, naar herkomst: rest van de wereld in het voorafgaande kalenderjaar;
- iv) voor bedrijven die via een website, apps of een EDI-bericht orders hebben geplaatst:
- (facultatief) plaatsing van orders voor goederen of diensten via een website of apps in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (facultatief) plaatsing van orders voor goederen of diensten via EDI-berichten in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (facultatief) plaatsing van orders via een website, apps of een EDI-bericht voor goederen of diensten met een waarde van minstens 1 % van de totale waarde van de aankopen in het voorafgaande kalenderjaar;
- v) voor bedrijven die via een website, apps of een EDI-bericht orders hebben geplaatst met een waarde van minstens 1 % van de totale waarde van de aankopen in het voorafgaande kalenderjaar:
- (facultatief) plaatsing van orders via een website, apps of een EDI-bericht aan leveranciers in het eigen land in het voorafgaande kalenderjaar;

- (facultatief) plaatsing van orders via een website, apps of een EDI-bericht bij leveranciers in andere EU-landen in het voorafgaande kalenderjaar;
- (facultatief) plaatsing van orders via een website, apps of een EDI-bericht bij leveranciers in de rest van de wereld in het voorafgaande kalenderjaar.

d) Elektronisch zakendoen en organisatorische aspecten

i) voor bedrijven die computers gebruiken:

- gebruik van een ERP-softwarepakket (Enterprise Resource Planning) voor het intern delen van informatie tussen verschillende bedrijfsafdelingen;
- gebruik van een softwaretoepassing voor het beheer van klantgegevens (customer relationship management — CRM-software) die het mogelijk maakt deze gegevens te verzamelen, op te slaan en ter beschikking te stellen van andere bedrijfsafdelingen;
- gebruik van een softwaretoepassing voor het beheer van klantgegevens (customer relationship management — CRM-software) die de analyse van klantgegevens voor marketingdoeleinden mogelijk maakt;
- elektronische uitwisseling van informatie over het beheer van de toeleveringsketen met andere ondernemingen, hetzij leveranciers, hetzij klanten;
- (facultatief) verstrekking/verzending van facturen tijdens het voorafgaande kalenderjaar aan andere bedrijven, hetzij in papieren vorm, hetzij in elektronische vorm;
- (facultatief) verstrekking/verzending van facturen tijdens het voorafgaande kalenderjaar aan overheidsinstanties, hetzij in papieren vorm, hetzij in elektronische vorm;
- (facultatief) verstrekking/verzending van facturen tijdens het voorafgaande kalenderjaar aan particuliere klanten, hetzij in papieren vorm, hetzij in elektronische vorm;
- (facultatief) percentage van alle tijdens het voorafgaande kalenderjaar ontvangen facturen in de vorm van elektronische facturen (e-facturen) in een standaardstructuur die geschikt is voor automatische verwerking;
- (facultatief) percentage van alle tijdens het voorafgaande kalenderjaar ontvangen facturen in papieren vorm of in een elektronische vorm die niet geschikt is voor automatische verwerking;
- gebruik van instrumenten voor radiofrequentie-identificatie voor persoonsidentificatie of toegangscontrole;
- gebruik van instrumenten voor radiofrequentie-identificatie als onderdeel van het productie- en dienstverleningsproces;
- gebruik van instrumenten voor radiofrequentie-identificatie voor productidentificatie na het productieproces;

ii) voor bedrijven die elektronisch informatie over het beheer van de toeleveringsketen uitwisselen met andere ondernemingen, hetzij leveranciers, hetzij klanten:

- het elektronisch uitwisselen van informatie over het beheer van de toeleveringsketen met andere bedrijven via websites (bedrijfswebsite, website van zakenpartners of webportalen);
- het elektronisch uitwisselen van informatie over het beheer van de toeleveringsketen met leveranciers of klanten via een elektronische uitwisseling van informatie die geschikt is voor automatische verwerking;

- iii) voor bedrijven die facturen aan andere bedrijven of overheidsinstanties hebben verstrekt/verzonden tijdens het voorafgaande kalenderjaar:
- (facultatief) het percentage van alle facturen die tijdens het voorafgaande kalenderjaar aan andere bedrijven of overheidsinstanties werden verstrekt/verzonden in een standaardstructuur die geschikt is voor automatische verwerking (e-facturen);
 - (facultatief) het percentage van alle facturen die tijdens het voorafgaande kalenderjaar aan andere bedrijven of overheidsinstanties werden verstrekt/verzonden als facturen in een elektronische vorm die niet geschikt is voor automatische verwerking;
 - (facultatief) het percentage van alle facturen die tijdens het voorafgaande kalenderjaar alleen in papieren vorm aan andere bedrijven of overheidsinstanties werden verstrekt/verzonden.

e) **ICT-vaardigheid in de bedrijfseenheid en de behoefte aan ICT-vaardigheden**

- i) voor bedrijven die computers gebruiken:
- ICT-specialisten in dienst hebben;
 - in het voorafgaande kalenderjaar een vorm van opleiding hebben aangeboden die gericht is op de ontwikkeling van ICT-vaardigheden voor ICT-specialisten;
 - in het voorafgaande kalenderjaar een vorm van opleiding hebben aangeboden die gericht is op de ontwikkeling van ICT-vaardigheden voor andere werknemers;
 - aanwerving of poging tot aanwerving van ICT-specialisten in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (facultatief) uitvoering van de volgende ICT-taken in het voorafgaande kalenderjaar, onderverdeeld naar „Voornamelijk door eigen werknemers met inbegrip van moederondernemingen of filialen”, „Voornamelijk door externe leverancier” of „Niet van toepassing”:
 - onderhoud van de ICT-infrastructuur (servers, computers, printers, netwerken);
 - ondersteuning voor kantoorsoftware;
 - ontwikkeling van bedrijfsbeheerssoftware/-systemen;
 - ondersteuning voor bedrijfsbeheerssoftware/-systemen;
 - ontwikkeling van weboplossingen;
 - ondersteuning voor weboplossingen;
 - beveiliging en gegevensbescherming;
- ii) voor bedrijven die computers gebruiken en die in het voorafgaande kalenderjaar ICT-specialisten hebben aangeworven of hebben getracht aan te werven:
- vacatures voor ICT-specialisten die moeilijk konden worden ingevuld.

f) **Belemmeringen voor het gebruik van ICT, internet en andere elektronische netwerken, e-handel en elektronisch zakendoen**

Voor bedrijven die orders van klanten in andere EU-landen hebben ontvangen die zijn geplaatst via een website of een app in het voorafgaande kalenderjaar. Informatie over de volgende problemen bij verkoop naar andere EU-landen:

- hoge kosten van levering of terugzending van producten;
- problemen in verband met het oplossen van klachten en geschillen;
- aanpassing van etikettering van producten voor verkoop naar andere EU-landen;
- gebrek aan kennis van vreemde talen om te communiceren met klanten in andere EU-landen;
- beperkingen opgelegd door de handelspartners van de onderneming bij de verkoop naar bepaalde EU-landen.

g) **Toegang tot en gebruik van technologieën die een verbinding met internet of andere netwerken vanaf elke plek en op elk moment mogelijk maken („ubiquitous connectivity”)**

i) voor bedrijven met internettoegang:

— (facultatief) gebruik van cloudcomputingdiensten met uitzondering van gratis diensten;

ii) voor bedrijven met internettoegang die cloudcomputingdiensten kopen:

— (facultatief) gebruik van e-mail als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) gebruik van kantoorsoftware als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) hosting van de databank(en) van het bedrijf als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) het opslaan van bestanden als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) het gebruik van softwaretoepassingen voor financieel beheer of boekhouding als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) gebruik van customer relationship management (CRM), een softwaretoepassing voor het beheer van klantgegevens als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) gebruik van computervermogen waarop de eigen software van het bedrijf draait als cloudcomputingdienst;

— (facultatief) gebruik van cloudcomputingdiensten op gedeelde servers van dienstverleners;

— (facultatief) gebruik van cloudcomputingdiensten op uitsluitend voor het bedrijf bestemde servers van dienstverleners.

3. De volgende achtergrondinformatie moet worden verzameld bij alle ondernemingen, of verkregen uit alternatieve bronnen:

— de belangrijkste economische activiteit van het bedrijf in het voorafgaande kalenderjaar;

— het gemiddelde aantal werknemers in het voorafgaande kalenderjaar;

— de totale waarde van de omzet, met uitzondering van btw, in het voorafgaande kalenderjaar.

B. TOEPASSINGSGBIED

De in deel A, punten 2 en 3, vermelde kenmerken worden verzameld voor de volgende bedrijfscategorieën:

1. Economische activiteit: bedrijven ingedeeld in de volgende categorieën van de NACE Rev. 2:

NACE Rev. 2-categorie	Beschrijving
Sectie C	„Industrie”
Sectie D, E	„Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht, distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering”
Sectie F	„Bouwnijverheid”
Sectie G	„Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen”
Sectie H	„Vervoer en opslag”
Sectie I	„Verschaffen van accommodatie en maaltijden”
Sectie J	„Informatie en communicatie”

NACE Rev. 2-categorie	Beschrijving
Sectie L	„Exploitatie van en handel in onroerend goed”
Afdelingen 69-74	„Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten”
Sectie N	„Administratieve en ondersteunende diensten”
Groep 95.1	„Reparatie van computers en communicatieapparatuur”;

2. Bedrijfsgrootte: bedrijven met tien of meer werknemers. Bedrijven met minder dan tien werknemers kunnen facultatief worden opgenomen;
3. Geografisch toepassingsgebied: bedrijven gevestigd op het grondgebied van de lidstaat.

C. REFERENTIEPERIODEN

De referentieperiode is 2016 voor de kenmerken die betrekking hebben op het voorafgaande kalenderjaar. De referentieperiode is 2017 voor de overige kenmerken.

D. UITSPLITSINGEN VAN DE GEGEVENS

Voor de in deel A, punt 2, vermelde onderwerpen en de bijbehorende kenmerken worden de volgende achtergrondkenmerken verstrekt:

1. Onderverdeling naar economische activiteit: overeenkomstig de volgende aggregaten van de NACE Rev. 2:

NACE Rev. 2-aggregatie voor de mogelijke berekening van nationale aggregaten
10 + 11 + 12 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 18
19 + 20 + 21 + 22 + 23
24 + 25
26 + 27 + 28 + 29 + 30 + 31 + 32 + 33
35 + 36 + 37 + 38 + 39
41 + 42 + 43
45 + 46 + 47
47
49 + 50 + 51 + 52 + 53
55
58 + 59 + 60 + 61 + 62 + 63
68
69 + 70 + 71 + 72 + 73 + 74
77 + 78 + 79 + 80 + 81 + 82
26.1 + 26.2 + 26.3 + 26.4 + 26.8 + 46.5 + 58.2 + 61 + 62 + 63.1 + 95.1

NACE Rev. 2-aggregatie
voor de mogelijke berekening van Europese aggregaten

10 + 11 + 12

13 + 14 + 15

16 + 17 + 18

26

27 + 28

29 + 30

31 + 32 + 33

45

46

55 + 56

58 + 59 + 60

61

62 + 63

77 + 78 + 80 + 81 + 82

79

95.1

-
2. Onderverdeling naar grootteklasse: de gegevens worden onderverdeeld naar de volgende grootteklassen van het aantal werknemers:

Grootteklasse

10 of meer werknemers

10 t/m 49 werknemers

50 t/m 249 werknemers

250 of meer werknemers

Wanneer beschikbaar, zal er een uitsplitsing van de gegevens worden verstrekt overeenkomstig de volgende tabel:

Grootteklasse

0 t/m 9 werknemers (facultatief)

2 t/m 9 werknemers (facultatief)

0 t/m 1 werknemer (facultatief)

E. FREQUENTIE

De in deze bijlage voorgeschreven gegevens worden eenmaal verstrekt voor 2017.

F. TERMIJNEN VOOR DE INDIENING VAN DE RESULTATEN

1. De geaggregeerde gegevens, zoals bedoeld in artikel 6 en bijlage I, punt 6, van Verordening (EG) nr. 808/2004, waar nodig gemarkeerd als vertrouwelijk of onbetrouwbaar, moeten uiterlijk op 5 oktober 2017 bij Eurostat worden ingediend. Uiterlijk op die datum moet de gegevensreeks zijn voltooid, gevalideerd en goedgekeurd.
 2. De metagegevens, zoals bedoeld in artikel 6 van Verordening (EG) nr. 808/2004, worden uiterlijk op 31 mei 2017 aan Eurostat gezonden.
 3. Het verslag over de kwaliteit, zoals bedoeld in artikel 7, lid 3, van Verordening (EG) nr. 808/2004, wordt uiterlijk op 5 november 2017 aan Eurostat gestuurd.
 4. De gegevens en metagegevens worden bij Eurostat ingediend met gebruikmaking van de diensten van het centrale toegangspunt, overeenkomstig de door Eurostat gespecificeerde uitwisselingsnorm. Voor de metagegevens en het verslag over de kwaliteit wordt gebruikgemaakt van de door Eurostat bepaalde standaard-metagegevensstructuur.
-

BIJLAGE II

MODULE 2: Particulieren, huishoudens en de informatiemaatschappij

A. ONDERWERPEN EN KENMERKEN DAARVAN

1. De voor het referentiejaar 2017 te behandelen onderwerpen uit de lijst in bijlage II bij Verordening (EG) nr. 808/2004 zijn:
 - a) toegang tot en gebruik van ICT door particulieren en/of in huishoudens;
 - b) gebruik van internet en andere elektronische netwerken voor verschillende doeleinden door particulieren en/of in huishoudens;
 - c) ICT-veiligheid en -betrouwbaarheid;
 - d) ICT-vaardigheden;
 - e) belemmeringen voor het gebruik van ICT en internet;
 - f) gebruik van ICT door particulieren voor de uitwisseling van informatie en diensten met overheden en bestuurlijke instanties (e-government);
 - g) toegang tot en gebruik van technologieën die een verbinding met internet of andere netwerken vanaf elke plek en op elk moment mogelijk maken („ubiquitous connectivity”).
2. De volgende kenmerken moeten worden verzameld:
 - a) **Toegang tot en gebruik van ICT door particulieren en/of in huishoudens**
 - i) voor alle huishoudens:
 - toegang tot een computer thuis (van welk type dan ook: desktop, laptop, netbook of tablet-pc, met uitzondering van smartphone);
 - internettoegang thuis (met welke apparatuur dan ook: computers en smartphones, spelconsoles of e-readers);
 - ii) voor huishoudens met internettoegang:
 - internetverbinding: vaste breedbandverbinding;
 - internetverbinding: mobiele breedbandverbinding (via een mobiele telefoonnetwerk van ten minste 3G);
 - (facultatief) internetverbinding: inbelverbinding via gewone telefoonlijn of ISDN;
 - (facultatief) internetverbinding: mobiele smalbandverbinding (via een mobiele telefoonnetwerk van minder dan 3G);
 - iii) voor alle particulieren:
 - meest recente eigen gebruik van een computer waar dan ook (thuis, op de werkplek of elders): binnen de laatste drie maanden, tussen drie en twaalf maanden geleden; meer dan een jaar geleden; nooit een computer gebruikt;
 - iv) voor personen die waar dan ook een computer hebben gebruikt in de laatste drie maanden:
 - gemiddelde frequentie van het computergebruik: elke dag of bijna elke dag; ten minste eenmaal per week (maar niet elke dag); minder dan eenmaal per week.
 - b) **Gebruik van internet voor verschillende doeleinden door particulieren en/of in huishoudens**
 - i) voor alle particulieren:
 - recentste internetgebruik, waar dan ook, met welke apparatuur dan ook: binnen de laatste drie maanden, tussen drie en twaalf maanden geleden; meer dan een jaar geleden; nooit internet gebruikt;
 - ii) voor particulieren die internet hebben gebruikt:
 - frequentie van kopen of bestellen van goederen of diensten via internet (met gebruikmaking van websites of apps; met uitzondering van orders via handmatig getypte e-mails, short message service (sms) of multimedia messaging services (mms)) voor privégebruik met welke apparatuur dan ook: binnen de laatste drie maanden, tussen drie en twaalf maanden geleden; meer dan een jaar geleden; nooit iets gekocht of besteld via internet;

- iii) voor particulieren die in de laatste drie maanden internet hebben gebruikt:
- gemiddelde frequentie van internetgebruik in de laatste drie maanden: elke dag of bijna elke dag; ten minste eenmaal per week (maar niet elke dag); minder dan eenmaal per week;
 - internetgebruik voor het versturen en ontvangen van e-mails in de laatste drie maanden voor privédoeleinden;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om telefoongesprekken en videogesprekken (met webcam) te houden via internet (door gebruikmaking van toepassingen);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om deel te nemen aan sociale netwerken (gebruikersprofiel aanmaken, berichten of andere bijdragen plaatsen);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om zelfgemaakte inhoud (zoals tekst, afbeeldingen, muziek, video's, software) te uploaden om deze op een website te delen;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om onlinenieuwssites, -kranten of -tijdschriften te lezen;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om gezondheidsinformatie te zoeken (bv. over letsel, ziekte, voeding, verbetering van de gezondheid);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om informatie over goederen of diensten te zoeken;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om meningen over maatschappelijke of politieke vraagstukken via websites te publiceren (bv. blogs, sociale netwerken);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om deel te nemen aan onlineraadplegingen of te stemmen over maatschappelijke of politieke vraagstukken (bv. stadsplanning, ondertekening van een petitie);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om werk te zoeken of te solliciteren;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om deel te nemen aan professionele netwerken (gebruikersprofiel aanmaken, berichten of andere bijdragen plaatsen);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om gebruik te maken van diensten in verband met reizen en reisaccommodatie;
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden om goederen of diensten te verkopen (bv. via veilingen);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste drie maanden voor internetbankieren;
 - gebruik van opslagruimte op internet voor privédoeleinden in de laatste drie maanden voor het opslaan van documenten, beelden, muziek, video's of andere bestanden;
 - internetgebruik voor onderwijs-, werk- of privédoeleinden in de laatste drie maanden ten behoeve van leeractiviteiten, door het volgen van een onlinecursus;
 - internetgebruik voor onderwijs-, werk- of privédoeleinden in de laatste drie maanden ten behoeve van leeractiviteiten, door het gebruiken van ander onlineleermateriaal dan een complete cursus;
 - internetgebruik voor onderwijs-, werk- of privédoeleinden in de laatste drie maanden ten behoeve van leeractiviteiten, door te communiceren met docenten of studenten via educatieve websites of portalen;
 - (facultatief) internetgebruik voor onderwijs-, werk- of privédoeleinden in de laatste drie maanden ten behoeve van andere leeractiviteiten;
- iv) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden internet hebben gebruikt:
- gebruik van een website of een app in de laatste twaalf maanden voor het aanvragen van accommodatie (zoals een kamer, appartement, huis, vakantiehuisje enz.) bij een andere particulier voor privédoeleinden: van speciaal opgezette websites of apps, van andere websites of apps (met inbegrip van sociale netwerken), niet gebruikt;

- gebruik van een website of een app in de laatste twaalf maanden voor het aanvragen van vervoersdiensten (zoals auto's) bij een andere particulier voor privédoeleinden: van speciaal opgezette websites of apps, van andere websites of apps (met inbegrip van sociale netwerken), niet gebruikt;
 - internetgebruik (met uitzondering van e-mails) in de laatste twaalf maanden voor de aan- of verkoop van aandelen, obligaties, fondsen of andere beleggingsdiensten;
 - internetgebruik (met uitzondering van e-mails) in de laatste twaalf maanden voor de aanschaf of vernieuwing van bestaande verzekeringsovereenkomsten, met inbegrip van verzekeringen die worden aangeboden in combinatie met andere diensten;
 - internetgebruik (met uitzondering van e-mails) in de laatste twaalf maanden voor het afsluiten van een lening of hypotheek of het aanvragen van krediet bij banken of andere financiële dienstverleners;
- v) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handel (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste drie maanden:
- het aantal keren dat goederen of diensten via internet zijn gekocht of besteld in de laatste drie maanden voor privédoeleinden: aantal keren of in klassen: 1 of 2 keer, 3-5 keer, 6-10 keer, > 10 keer;
 - totale waarde van goederen of diensten (met uitzondering van aandelen of andere financiële diensten) die in de laatste drie maanden via internet zijn gekocht voor privédoeleinden: bedrag in euro of in klassen: minder dan 50 EUR, 50 EUR tot minder dan 100 EUR, 100 EUR tot minder dan 500 EUR, 500 EUR tot minder dan 1 000 EUR, 1 000 EUR of meer; onbekend;
- vi) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handel (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden:
- internetgebruik voor het kopen of bestellen van levensmiddelen of kruidenierswaren voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van huishoudartikelen (zoals meubelen, speelgoed enz., maar met uitzondering van consumentenelektronica) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van geneesmiddelen voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het bestellen van kleding of sportartikelen voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van computerhardware voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van elektronische apparatuur (inclusief camera's) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van telecommunicatiediensten (zoals televisie, breedbandabonnementen, abonnementen op vaste of mobiele telefoonverbindingen, opladen van prepaidtelefoonkaarten) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van vakantieaccommodatie (zoals hotels) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van andere reisarrangementen (zoals vervoersbewijzen of autohuur) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van toegangskarten voor evenementen voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van films of muziek voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van boeken, tijdschriften of kranten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van materiaal voor e-leren voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van videospelletjes, andere computersoftware en upgrades voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van andere goederen of diensten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;

- internetgebruik voor het kopen of bestellen van goederen of diensten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden, uitgesplitst naar oorsprong: verkopers in eigen land;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van goederen of diensten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden, uitgesplitst naar oorsprong: verkopers in andere EU-landen;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van goederen of diensten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden, uitgesplitst naar oorsprong: verkopers uit de rest van de wereld;
 - internetgebruik voor het kopen of bestellen van goederen of diensten voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden, uitgesplitst naar oorsprong: land van herkomst van de verkopers is onbekend;
- vii) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handel (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden, voor het kopen of bestellen van films, muziek, boeken, tijdschriften, kranten, videospelletjes, andere computersoftware en software-updates:
- films of muziek gedownload of opgevraagd via websites of apps in de laatste twaalf maanden voor privédoeleinden;
 - e-boeken gedownload of opgevraagd via websites of apps in de laatste twaalf maanden voor privédoeleinden;
 - onlinetijdschriften of -kranten gedownload of opgevraagd via websites of apps, in de laatste twaalf maanden voor privédoeleinden;
 - computerprogrammatuur (ook de computer- en videospelletjes en upgrades) gedownload of opgevraagd via websites of apps, in de laatste twaalf maanden voor privédoeleinden;
- viii) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handel (kopen of bestellen van goederen of diensten) en die hebben gekocht van of besteld bij verkopers in andere EU-landen of de rest van de wereld:
- materiële goederen (zoals elektronica, kleding, speelgoed, levensmiddelen, kruidenierswaren, boeken, cd's/dvd's) gekocht of besteld voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - producten gedownload of opgevraagd via websites of apps (zoals films, muziek, e-boeken, onlinekranten, spelletjes, betaalde toepassingen) voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden;
 - reis-, accommodatie- of vakantiearrangementen (zoals vervoers- of reservatiebewijzen en documenten per post of zelf geprint) gekocht of besteld voor particulier gebruik in de laatste twaalf maanden;
 - andere diensten (zoals toegangskaarten voor evenementen via e-mail ontvangen, telecomabonnementen) gekocht of besteld voor particulier gebruik in de laatste twaalf maanden.

c) ICT-veiligheid en -betrouwbaarheid

- i) specificeer voor huishoudens die thuis niet over internet beschikken de reden waarom thuis geen toegang tot internet voorhanden is:
- bezorgdheid over privacy of beveiliging;
- ii) voor particulieren die de laatste twaalf maanden geen ingevulde formulieren voor privédoeleinden via de website van een overheidsinstantie hebben ingediend, hoewel de indiening van officiële formulieren vereist was, en die hiervoor een van de volgende redenen hebben opgegeven:
- bezorgdheid over de bescherming en beveiliging van persoonsgegevens.

d) ICT-vaardigheden

- i) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden internet hebben gebruikt, vaardigheden voor:
- het overdragen van bestanden tussen computers en andere apparatuur;
 - het installeren van software of toepassingen (apps);
 - het wijzigen van de instellingen voor software, met inbegrip van het besturingssysteem of beveiligingssoftware;
 - het kopiëren of verplaatsen van bestanden of mappen;
 - het gebruik van tekstverwerkingssoftware;
 - het creëren van presentaties of documenten die tekst, afbeeldingen, tabellen of grafieken bevatten;

- het gebruik van spreadsheetsoftware;
 - het bewerken van foto's, video's en audiobestanden;
 - het schrijven van programmeercode;
- ii) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden internet en spreadsheetsoftware hebben gebruikt, vaardigheden voor:
- het gebruik van spreadsheetsoftware voor het organiseren en analyseren van gegevens, zoals sorteren, filteren, gebruiken van formules, creëren van grafieken;
- iii) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handelsactiviteiten (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden, problemen ondervonden met e-handel:
- in de vorm van problemen in verband met fraude (bv. helemaal geen goederen of diensten ontvangen, misbruik van creditcardgegevens);
- iv) voor particulieren die internet hebben gebruikt, maar niet voor e-handelsactiviteiten (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden, belemmeringen voor e-handel:
- bezorgdheid over privacy of veiligheid (bv. verstrekken van creditcardgegevens of persoonlijke informatie via internet).
- e) **Belemmeringen voor het gebruik van ICT en internet**
- i) voor huishoudens die thuis niet over internet beschikken de reden waarom thuis geen toegang tot internet voorhanden is:
- men heeft elders toegang tot internet;
 - men heeft internet niet nodig, bv. omdat het niet nuttig of niet interessant is;
 - kosten van de apparatuur zijn te hoog;
 - toegangskosten zijn te hoog (bv. telefoon- of DSL-abonnement);
 - ontoereikende vaardigheden;
 - geen breedband beschikbaar in het gebied;
 - andere reden(en);
- ii) voor particulieren die internet hebben gebruikt voor e-handel (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden, problemen ondervonden met e-handel:
- technische storing op de website tijdens de bestelling of betaling;
 - moeilijkheden om informatie over garanties en andere wettelijke rechten te vinden;
 - een langere leveringstermijn dan was aangegeven;
 - uiteindelijke kosten hoger dan aangegeven (bv. hogere leveringskosten, onverwachte transactiekosten);
 - verkeerde of beschadigde goederen geleverd;
 - klachten en verhaal moeilijk of geen bevredigend antwoord na een klacht;
 - een buitenlandse verkoper die niet verkoopt in het land van de respondent;
 - andere ondervonden problemen;
 - geen ondervonden problemen;
- iii) voor particulieren die internet hebben gebruikt, maar niet voor e-handelsactiviteiten (kopen of bestellen van goederen of diensten) in de laatste twaalf maanden, belemmeringen voor e-handel:
- een voorkeur om fysiek te winkelen en/of om het product in werkelijkheid te zien, winkeltrouw, macht der gewoonte;
 - onvoldoende vaardigheden of kennis (wist niet hoe een website moet worden gebruikt, het gebruik was te ingewikkeld enz.);
 - problemen met de levering van via internet bestelde goederen (bv. duurt te lang of is logistiek moeilijk enz.);

- onvoldoende vertrouwen wat de ontvangst of het terugsturen van goederen betreft, bezorgdheid over klacht- en verhaalmogelijkheden;
- geen betaalkaart die is te gebruiken voor betaling via internet;
- (facultatief) een buitenlandse verkoper die niet verkoopt in het land van de respondent;
- andere belemmeringen voor e-handel.

f) **Gebruik van ICT door particulieren voor de uitwisseling van informatie en diensten met overheden en bestuurlijke instanties (e-government)**

- i) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden internet hebben gebruikt:
- internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden om informatie van websites of apps van overheidsinstanties of openbare diensten te verkrijgen (met uitzondering van handmatig getypte e-mails);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden om officiële formulieren van websites van overheidsinstanties of openbare diensten te downloaden/printen (met uitzondering van handmatig getypte e-mails);
 - internetgebruik voor privédoeleinden in de laatste twaalf maanden om ingevulde webformulieren bij overheidsinstanties of openbare diensten in te dienen (met uitzondering van handmatig getypte e-mails);
- ii) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden geen ingevulde formulieren voor privédoeleinden via de website van een overheidsinstantie hebben ingediend:
- zij hebben geen ingevulde formulieren ingediend omdat het indienen van officiële formulieren niet nodig was;
- iii) voor particulieren die in de laatste twaalf maanden geen ingevulde formulieren voor privédoeleinden via de website van een overheidsinstantie hebben ingediend, hoewel de indiening van officiële formulieren vereist was, redenen om niet in te dienen:
- er was geen dergelijke websitedienst beschikbaar;
 - onvoldoende vaardigheden of kennis (bv. wisten niet hoe de website gebruikt moest worden of het gebruik ervan was te ingewikkeld);
 - (facultatief) ontbreken van een elektronische handtekening of elektronische identificatie/certificaat vereist voor authenticatie of voor gebruik van de dienst, of problemen in verband met een dergelijke handtekening of identificatie/certificaat;
 - iemand anders heeft de formulieren namens de respondent ingediend (bv. een consultant, belastingadviseur, vriend of familielid);
 - andere reden(en) om geen ingevulde formulieren via internet bij een overheidsinstantie in te dienen;
- iv) specifieke kenmerken van transacties van e-overheidsdiensten in het voorafgaande kalenderjaar:
- (facultatief) totaal aantal ingediende belastingaangiften van particulieren, totaal aantal elektronisch ingediende belastingaangiften van particulieren, totaal aantal elektronisch via tussenpersonen ingediende belastingaangiften van particulieren;
 - (facultatief) totaal aantal aangiften van levendgeboorten van kinderen bij een bevolkingsregister, totaal aantal elektronisch ingediende aangiften van levendgeboorten van kinderen bij een bevolkingsregister, totaal aantal elektronisch via tussenpersonen ingediende aangiften van levendgeboorten van kinderen bij een bevolkingsregister;
 - (facultatief) totaal aantal aangiften van overlijdens bij een bevolkingsregister, totaal aantal elektronisch ingediende aangiften van overlijdens bij een bevolkingsregister, totaal aantal elektronisch via tussenpersonen ingediende aangiften van overlijdens bij een bevolkingsregister;
 - (facultatief) totaal aantal opgevraagde geboorteakten, totaal aantal elektronisch opgevraagde geboorteakten;
 - (facultatief) totaal aantal opgevraagde overlijdensakten, totaal aantal elektronisch opgevraagde overlijdensakten.

g) Toegang tot en gebruik van technologieën die een verbinding met internet of andere netwerken vanaf elke plek en op elk moment mogelijk maken („ubiquitous connectivity”)

- i) voor particulieren die in de laatste drie maanden internet hebben gebruikt:
- gebruik van een mobiele telefoon of smartphone voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
 - gebruik van een draagbare computer (zoals een laptop of tablet) voor internettoegang, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
 - gebruik van andere mobiele apparatuur voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
 - geen gebruik van mobiele apparatuur voor internettoegang, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
- ii) voor particulieren die een mobiele telefoon of smartphone hebben gebruikt voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden:
- gebruik van een mobiele telefoon of smartphone via een mobiele telefoonnetwerk voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
 - gebruik van een mobiele telefoon of smartphone via een draadloos netwerk voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
- iii) voor particulieren die een draagbare computer hebben gebruikt voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden:
- gebruik van een draagbare computer via een mobiele telefoonnetwerk, via een USB-stick of (sim)kaart of via een als modem gebruikte mobiele telefoon of smartphone) voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden;
 - gebruik van een draagbare computer via een draadloos netwerk voor toegang tot internet, niet thuis of op het werk, in de laatste drie maanden.

B. TOEPASSINGSGEBIED

1. De statistische eenheden voor de in deel A, punt 2, van deze bijlage vermelde kenmerken die betrekking hebben op huishoudens zijn: huishoudens waarvan ten minste één lid tot de leeftijdsgroep 16-74 jaar behoort.
2. De statistische eenheden voor de in deel A, punt 2, van deze bijlage vermelde kenmerken die betrekking hebben op particulieren zijn: particulieren in de leeftijdsgroep van 16-74 jaar.
3. Het geografische bereik bestrijkt de huishoudens of particulieren die op het grondgebied van de desbetreffende lidstaat wonen.

C. REFERENTIEPERIODE

De voornaamste referentieperiode voor het verzamelen van statistieken is het eerste kwartaal van 2017.

D. SOCIAALECONOMISCHE ACHTERGRONDKENMERKEN

1. Voor de in deel A, punt 2, van deze bijlage vermelde onderwerpen en kenmerken daarvan die betrekking hebben op huishoudens, worden de volgende achtergrondkenmerken verzameld:
 - a) regio van verblijf (volgens NUTS 1);
 - b) (facultatief) regio van verblijf (volgens NUTS 2);
 - c) geografische locatie: wonend in een minder ontwikkelde regio, wonend in een overgangsregio of wonend in een meer ontwikkelde regio;
 - d) urbanisatiegraad: wonend in een dichtbevolkt gebied, wonend in een gebied met middelhoge bevolkingsdichtheid of wonend in een dunbevolkt gebied;

- e) type huishouden: aantal personen in het huishouden; (facultatief) het aantal personen in de leeftijdsgroep van 16-24 jaar; (facultatief) het aantal studenten in de leeftijdsgroep van 16-24 jaar; (facultatief) het aantal personen in de leeftijdsgroep van 25-64 jaar; (facultatief) het aantal personen in de leeftijdsgroep van 65 jaar of ouder en, afzonderlijk te verzamelen: het aantal kinderen onder 16 jaar, (facultatief) het aantal kinderen in de leeftijdsgroep van 14-15 jaar, (facultatief) het aantal kinderen in de leeftijdsgroep van 5-13 jaar, (facultatief) het aantal kinderen van 4 jaar en jonger;
- f) (facultatief) nettomaandinkomen van het huishouden, dat wordt verzameld als waarde of als met inkomenskwartielen compatibele grootteklasse;
- g) (facultatief) gestandaardiseerd totaal nettomaandinkomen van het huishouden in kwintielen.
2. Voor de in deel A, punt 2, van deze bijlage vermelde onderwerpen en kenmerken daarvan die betrekking hebben op particulieren, worden de volgende achtergrondkenmerken verzameld:
- a) geslacht;
- b) het geboorteland, waarbij wordt gespecificeerd of de persoon in het land zelf is geboren of in een ander land; indien het laatste het geval is, wordt ook gespecificeerd of de persoon geboren is in een andere EU-lidstaat of in een land buiten de EU;
- c) land van staatsburgerschap, en of de persoon onderdaan van het land is of niet, waarbij wordt gespecificeerd of de persoon onderdaan is van een andere EU-lidstaat of van een land buiten de EU;
- d) leeftijd, in volle jaren; (facultatief) onder 16 en/of boven 74 jaar;
- e) (facultatief) feitelijke samenlevingsvorm, hetzij samenwonend of niet;
- f) opleidingsniveau (hoogste met succes voltooide onderwijsniveau) overeenkomstig de International Standard Classification of Education (ISCED 2011): hoogstens lager secundair onderwijs (ISCED 0, 1 of 2); hoger secundair en postsecundair niet-tertiair onderwijs (ISCED 3 of 4); tertiair onderwijs (ISCED 5, 6, 7 of 8); minder dan primair onderwijs (ISCED 0); primair onderwijs (ISCED 1); lager secundair onderwijs (ISCED 2); hoger secundair onderwijs (ISCED 3); postsecundair niet-tertiair onderwijs (ISCED 4); tertiair onderwijs korte cyclus (ISCED 5); bachelor of gelijkwaardig (ISCED 6); master of gelijkwaardig (ISCED 7); doctor of gelijkwaardig (ISCED 8);
- g) werkstatus, specificeer of de persoon werknemer of zelfstandige is, inclusief meewerkende gezinsleden (facultatief: voltijdwerknemer of -zelfstandige; deeltijdwerknemer of -zelfstandige; werknemer; werknemer met een vaste baan of een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd; werknemer met een tijdelijke baan of een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd; zelfstandige, inclusief meewerkende gezinsleden);
- h) (facultatief) specificeer werkgelegenheidssector:

Secties van de NACE Rev. 2	Beschrijving
A	Landbouw, bosbouw en visserij
B, C, D en E	Industrie, winning van delfstoffen en andere industrie
F	Bouwnijverheid
G, H en I	Groot- en detailhandel, vervoer, verschaffen van accommodatie en maaltijden
J	Informatie en communicatie
K	Financiële activiteiten en verzekeringen
L	Exploitatie van en handel in onroerend goed
M en N	Zakelijke dienstverlening
O, P en Q	Openbaar bestuur en defensie, onderwijs, menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
R, S, T en U	Overige diensten

- i) werkstatus, specificeer of de persoon werkloos is, of een student die geen deel uitmaakt van de arbeidskrachten, of op een andere manier geen deel uitmaakt van de arbeidskrachten; het is facultatief om in het laatste geval aan te geven of de persoon gepensioneerd of vervroegd uitgetreden is of zijn zelfstandige activiteit heeft opgegeven, blijvend arbeidsongeschikt is, militaire of vervangende dienstplicht vervult, het huishouden doet, of anderszins niet-actief is;
- j) beroep overeenkomstig de International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), waarbij wordt gespecificeerd of de persoon een handarbeider, hoofdarbeider, ICT-werker of niet-ICT-werker is; (facultatief) alle beroepen overeenkomstig ISCO-08 gecodeerd op tweecijferig niveau.

E. FREQUENTIE

De in deze bijlage voorgeschreven gegevens worden eenmaal verstrekt voor 2017.

F. TERMIJNEN VOOR DE INDIENING VAN DE RESULTATEN

1. De bestanden met individuele gegevens die niet rechtstreeks tot de betrokken statistische eenheden herleidbaar zijn, zoals bedoeld in artikel 6 en bijlage II, punt 6, van Verordening (EG) nr. 808/2004 worden uiterlijk op 5 oktober 2017 bij Eurostat ingediend. Uiterlijk op die datum moet de gegevensreeks zijn voltooid, gevalideerd en goedgekeurd.
 2. De metagegevens, zoals bedoeld in artikel 6 van Verordening (EG) nr. 808/2004, worden uiterlijk op 31 mei 2017 aan Eurostat gezonden.
 3. Het verslag over de kwaliteit, zoals bedoeld in artikel 7, lid 3, van Verordening (EG) nr. 808/2004, wordt uiterlijk op 5 november 2017 aan Eurostat gestuurd.
 4. De gegevens en metagegevens worden bij Eurostat ingediend met gebruikmaking van de diensten van het centrale toegangspunt, overeenkomstig de door Eurostat gespecificeerde uitwisselingsnorm. Voor de metagegevens en het verslag over de kwaliteit wordt gebruikgemaakt van de door Eurostat bepaalde standaard-metagegevensstructuur.
-